

Grenfell Inquiry: fase 1 voltooid (4)

In het eerste nummer van *Bouwkwaliteit in de Praktijk* dit jaar werd aangekondigd dat Sir Moore-Bick wellicht in februari 2019 met het verslag over fase 1 van het onderzoek naar de vreselijke brand naar buiten zou komen. Op 5 maart 2019 bracht zijn team echter een bericht naar buiten, waarin over dat verslag het volgende staat: “De voorzitter (Sir Moore-Bick, red.) is bezig alle bewijslast die is gepresenteerd in fase 1 te evalueren en zijn verslag op te stellen. De voorzitter hoopt zijn verslag in het voorjaar te voltooien.” *The Guardian* berichtte eerder al dat het ‘na Pasen’ zou worden. Ergens tussen Pasen en Pinksteren dus?

Tekst ing. Gert-Jan van Leeuwen

Het is ook geen sinecure om zich door de enorme hoeveelheid bewijsmateriaal heen te worstelen. In het vorige artikel heb ik al de omvang van de stukken geschetst. De circa 600.000 documenten zijn en worden nu door het team geschift op duplicaten en niet-relevante stukken. Maar naar schatting blijven er toch nog zo’n 476.000 documenten over. Vooruitlopend op het verslag over fase 1 zal het Inquiry-team doorgaan met het publiceren van bewijsstukken gerelateerd aan fase 1 van deze klus. Dat gebeurt via de pagina ‘Evidence’ van de website www.grenfelltowerinquiry.org.uk. Aansluitend daarop zal de Inquiry ook openbaar maken wat de kosten van het onderzoek tot dusverre zijn. Na een beroep op het Britse equivalent van de Wet openbaarheid bestuur meldde de *Guardian* op 26 februari dat het onderzoek de Britse belastingbetalers tot nu toe tien miljoen pond heeft gekost, circa 11,6 miljoen euro. De krant tekent daarbij aan dat de renovatie van Grenfell Tower, een paar jaar voor de brand, ongeveer even veel heeft gekost. Juist die renovatie heeft de brandgevaarlijkheid van het gebouw enorm vergroot. Verder geeft het artikel een overzicht van advocatenkosten die door allerlei overheidsorganen zijn gemaakt.

Justice for Grenfell?

De grondigheid en openbaarheid van de Britse aanpak zijn indrukwekkend. De werkwijze die we bij dit soort calamiteiten in ons land hante-

ren door de Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft niettemin qua tempo grote voordelen. In de casus Grenfell is dat een belangrijke factor, niet in de laatste plaats voor de overlevenden en nabestaanden van de brand. Aan de ene kant levert de openbaarheid van de hoorzittingen en de stapel bewijslast hen steeds meer de overtuiging op, dat de enorme omvang van de brand en het hoge aantal slachtoffers (72 doden, 73 gewonden en vele tientallen getrau-

matiseerden) voorkomen hadden kunnen worden. Aan de andere kant groeit het onbegrip waarom aan al die bewijslast nog steeds amper conclusies worden verbonden. We – en vooral de direct gedupeerden – zullen nog veel geduld moeten hebben. In het bericht van 5 maart 2019 legt het Inquiry-team nog eens uit wat het verschil is tussen de beide onderzoeksfasen. Fase 1 moet duidelijkheid scheppen over wat er de nacht van

Al vele malen hebben overlevenden, nabestaanden en sympathisanten aangedrongen op gerechtigheid. In demonstraties en publicaties vragen ze ook dikwijls aandacht voor mogelijk racistische aspecten in zowel de voor- als nageschiedenis van de dramatische brand op 14 juni 2017.

Brandveiligheid

14 juni 2017 nu precies is gebeurd, “... zodat in fase 2 de aandacht kan worden gericht op die aspecten van de omstandigheden die hebben geleid tot de brand, die waarschijnlijk het meeste licht werpen op de oorzaken van de ramp”.

In hetzelfde bericht wordt ook benadrukt dat de Inquiry probeert om van elk van de 72 doden afzonderlijk vast te stellen wie het betreft, waar hij of zij overleed en onder welke omstandigheden. Daarmee zou de Inquiry dubbel werk door Openbaar Ministerie en lijkschouwer (Public Coroner) kunnen voorkomen. Het team denkt daarover ‘in de komende herfst veel duidelijkheid te kunnen geven’.

Fase 2: ‘work in progress’

Al in zijn verklaring op 12 december 2018, waarmee de voorzitter de hoorzittingen van fase 1 besloot, benadrukte hij dat het werk aan fase 2 reeds maanden lang bezig was. Er wordt ‘in tranches door heel 2019’ toegewerkt naar een nieuwe serie hoorzittingen, staat in het bericht van 5 maart 2019. Wat die prognose betekent voor de datum waarop de hoorzittingen beginnen laat het bericht in het midden. Het kan zijn dat dit per tranche gebeurt en dus al in de loop van dit jaar, maar gezien de samenhang tussen de verschillende ‘omstandigheden’ is het wellicht ondoenlijk om die verschillende tranches scherp af te bakenen.

Een indeling in tranches zou bijvoorbeeld chronologisch kunnen zijn: 1e initiatief, 2e

programma van eisen, 3e ontwerp, 4e aanbeveling, 5e toetsing en vergunning, 6e wijzigingen in het ontwerp, 7e uitvoering en toezicht daarop, 8e oplevering, 9e beheer en respons op klachten en gebreken, 10e de brand zelf, 11e de bestrijding van de brand en de reddingsoperatie, 12e de eerste opvang van de bewoners, 13e de nazorg, 14e de herhuisvesting en wellicht nog meer...

Website Inquiry

Op de website van de Inquiry is het op deze pagina’s getoonde schema te zien. Dat laat zien wat er moet gebeuren voordat de hoorzittingen kunnen beginnen. Gelet op de prognoses en de gang van zaken tot nu toe is het aannemelijk dat het verslag over fase 2 niet eerder dan volgend voorjaar (2020) gereed zal zijn.

Ook is van belang dat naast het werk van de Inquiry, tevens politie en justitie bezig zijn de brand te onderzoeken. Er is wel enige uitwisseling van informatie, zoals al blijkt uit het voorkomen van dubbel werk door de lijkschouwer en ook uit een Memorandum of Understanding tussen de Londense Politie en de Inquiry. Beide onderzoeken verlopen echter inhoudelijk onafhankelijk van elkaar.

Op 7 maart 2019 verklaarde de Metropolitan Police Service (MPS), dat deze het eindverslag van de Inquiry afwacht alvorens er sprake kan zijn van het aanklagen van personen of organisaties. Als het strafrechtelijk onderzoek pas formeel start nadat het Inquiry-team zijn werk

Serie artikelen Grenfell Tower

In Bouwkwaliiteit in de Praktijk verschenen inmiddels drie artikelen van de hand van Gert-Jan van Leeuwen over de brand in de Grenfell Tower:

- Grenfell Tower: ‘how the (bleep) is this possible?’ (1), Bouwkwaliiteit in de Praktijk nummer 1, 2018.
- Grenfell Tower: ‘how the (bleep) is this possible?’ (2), Bouwkwaliiteit in de Praktijk nummer 2, 2018.
- Grenfell Inquiry: fase 1 voltooid (3), Bouwkwaliiteit in de Praktijk nummer 2, 2018.

heeft voltooid, laat ‘justice for Grenfell’ vermoedelijk op zich wachten tot ver in 2021. Dit bericht vergroot de frustratie over de voortgang onder gedupeerden, die zich bedrogen voelen door Theresa May. Kort na de brand beloofde de premier een ‘swift inquiry’, die zou resulteren in ‘urgent recommendations’ via een aanpak waarin de getraumatiseerde gemeenschap van Grenfell centraal zou staan.

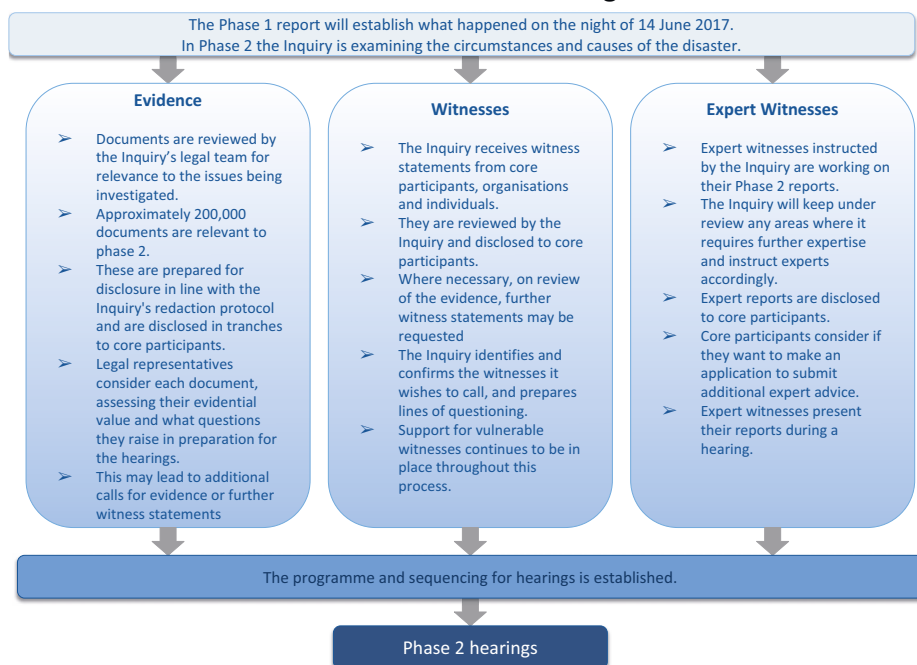
Strafrechtelijke stappen

De politie heeft inmiddels in het kader van de brand elf personen verhoord, die als persoon of als representant van een organisatie mogelijk betrokken zijn bij vergrijpen variërend van doodslag of het handelen in strijd met wettelijke voorschriften inzake veiligheid en gezondheid. Er is tot nu toe echter geen enkel persoon, overheidsorgaan of bedrijf in staat van beschuldiging gesteld. Te verwachten is dat na het eindrapport van Sir Moore-Bick (fase 2) vooral extra tijd nodig zal zijn als daarin op onderdelen andere bevindingen en conclusies staan dan waarmee de politie zelf inmiddels is gekomen.

De Inquiry-verslagen moeten duidelijkheid brengen over oorzaken en verantwoordelijkheden, maar zullen het daaraan verbinden van consequenties overlaten aan anderen. Dat kan ‘de politiek’ zijn, zowel op lokaal als op nationaal niveau, maar het kan politie en justitie ook extra argumenten aanleveren om strafrechtelijke stappen te ondernemen tegen sleutelfiguren in overheden en bedrijven. Dat is zeker een resultaat waar actiegroepen als Justice for Grenfell (J4G) op uit zijn. Het is voor hen te hopen dat hun uithoudingsvermogen groot genoeg is.

Dit schema staat op de website van de Inquiry. Het laat zien wat er moet gebeuren voordat de hoorzittingen kunnen beginnen.

Path to Phase 2 Hearings

Informatie over de auteur
Gert-Jan van Leeuwen is kwartiermaker bij het Instituut voor Bouwkwaliiteit en voormalig directeur van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland.